



Yiyiniz içiniz ancak israf etmeyiniz (Araf 31)

[Banu Atabay'in lezzetler.com Yemek Tarifleri Sitesi](http://BanuAtabay.in.lezzetler.com)

DEDE KORKUT'UN BAYBURT'U

1927 yılına kadar Erzurum'un, bu tarihten sonra da Gümüşhane'nin ilçesi olan Bayburt, 1989 yılından itibaren de il oldu.

Bayburt'un il olduğu Haziran ayını çok iyi hatırlıyorum. Karar resmileştikten sonra TRT'de bölgeye canlı bağlantı yapmış folklor ekibi bu durumu coşkuyla kutlamıştı. O zaman için Bayburt bana göre bir kelimeydi. Karadeniz'de bir yerde muhtemelen geri kalmış politik nedenlerle rütbesi yükseltilmişti. Benim oralarda ne işim olabilir düşüncesiyle, halk oyunları oynayan ekibi anlamsız bir şekilde seyrettim. Gün gelecek yemek araştırması yapmak üzere oraya gideceğimi o zaman için bilemezdim.

Son araştırma gezimizde yolumuz Erzurum üzerinden Bayburt'a düştü, mesafe çok uzak değildi, 125 km. civarında. Yol fazla yeşil olmamakla beraber, kendine özgü farklı bir doğa yapısına sahipti. Çoruh nehri yol boyunca bize eşlik etti. Aslına Çoruh'un şehrin ev sahibi olduğunu Bayburt'ta gezdikçe daha iyi anladım.

Şehrin nüfusu 32.000 olmasına rağmen 2 olan milletvekili sayısı 1'e düşürülmüş, oysa neredeyse aynı nüfusa sahip Gümüşhane'nin 2 milletvekili var. Türkiye'nin politik durumu işte. Kim neden, nereyi cezalandırır, nereyi mükâfatlandırır belli değil.

Bayburt'un gıptayla baktığımız Avrupa şehirlerinden hiç bir eksik yanı yok, bir kere kentin ortasından Çoruh nehri akıyor. Tepede Bayburt kalesi tüm ihtişamıyla sizi selamlıyor, meydandaki saat kulesi, geçmişin kültürünü her vakit gösteriyor. Dede Korkut türbesi, Aydıntepe yer altı şehri, mağaraları, Selçuklulardan kalma camileri, memleket turizmine hizmet edecek kalitede. Ne yazık ki Bayburt göz ardı ediliyor. Işıl ışıl salınması gereken Çoruh kirliliği akıyor. Şehir yöre halkına cazip gelmediği için, ciddi oranda göç veriyor, gidenlere "akıllı", kalanlara "az akıllı" diyorlar. Yaz ayları memleketlerine tatil geçirmeye gelen Bayburtlular da yöreye yatırım yapmıyorlar. Yörenin tek derdi aslında ihmal edilmiş olması.

Halk arasında kullandığımız "bilinmeyen aş ya karın ağrıtır ya baş", "saç sefadandan, tırnak cefadandan uzar" gibi, atasözlerinin çıkış yeri Bayburt'tur. Saz şairleri, aşıkları da derin kültürlerinin göstergesi.

Biz hep Ankara dönerini biliriz, Bayburt'un da dönerinin meşhur olduğunu öğrendik, ayrıca "Bayburt tırnaklısı", "Kefilli Kebap" yöreye özgü güveç, Bayburt'un Türk mutfak kültürüne katkılarından bazıları. Yörede etsiz yapılan yemek garnitür muamelesi görüyor, evin beyi eve et getirmezse o gün aş kaynamıyor. Yemeklerde tereyağı kullanılıyor. Kahvaltılar da çok sıkı yapılıyor. İçinde balından sucuğuna, yumurtasından pekmezine sofrada her şey bulunuyor.

Bayburt insanı mert dediğimiz türden yalan nedir bilmiyorlar, zararlarını da olsa, son söylenecek olan sözü ilk olarak söylüyorlarmış. Bunu tabi ki çok kısa sürede anlamak mümkün değil. Bu öz eleştiriye kendileri yapıyorlar. Yardım sever yönleri ön planda, herhangi bir konuda bir şey söylediğiniz zaman, sokaktaki Bayburtlu bildiğini esirgemiyor, yalnız dışarlarda pek kadın görünmüyor. Esnafılık yapan hanım da yok.

Gümüşhane'den koptuğu için mi bilinmez, Bayburt'la Gümüşhane arasında sürekli bir rekabet varmış. Bayburt, coğrafi yapısı sebebiyle Gümüşhane'nin gıpta ettiği bir yermiş, ne diyelim kim haklı, kim haksız, belki de gereksiz bir rekabet söz konusu.

69 plakası, Çoruh nehri, dürüst insanı, et yemekleri, ören yerleriyle, kendine has kültürün sahibi Bayburt, ele alınmayı bekliyor. Zaman içerisinde Bayburtlu memleketini tanıtırca Türk insanı yeni yerler keşfetmeyi arzularsa, Bayburt neden bir Paris olmasın.



